

Zbirka odločb sodne prakse

SKLEPNI PREDLOGI GENERALNEGA PRAVOBRANILCA
MACIEJA SZPUNARJA,
predstavljeni 10. septembra 2015¹

Zadeva C-252/14

**Pensioenfonds Metaal en Techniek
proti
Skatteverket**

(Predlog za sprejetje predhodne odločbe, ki ga je vložilo vrhovno upravno sodišče (Högsta förvaltningsdomstolen, Švedska))

„Predhodno odločanje — Prosti pretok kapitala — Člen 63 PDEU — Davek od dohodkov pokojninskih skladov — Različno obravnavanje rezidenčnih pokojninskih skladov in nerezidenčnih pokojninskih skladov — Pavšalna obdavčitev rezidenčnih pokojninskih skladov na podlagi fiktivnega donosa — Pri viru odtegnjeni davek od dohodkov od dividend, ki jih prejmejo nerezidenčni pokojninski skladi“

Uvod

1. Če je neposredna obdavčitev v pristojnosti držav članic, morajo te v skladu z dobro uveljavljenim načelom iz sodne prakse Sodišča to pristojnost izvrševati ob upoštevanju prava Unije.² Ta obveznost seveda velja tudi za prosti pretok kapitala.³
2. Poleg tega v skladu s členom 65(1)(a) PDEU prosti pretok kapitala ne posega v pravice držav članic, da uporabljajo ustrezne predpise svojega davčnega prava, v katerih so različno obravnavani davčni zavezanci, ki niso v enakem položaju glede na prebivališče ali kraj, v katerem je naložen njihov kapital. V sodni praksi Sodišča se to pravilo odraža v načelu, po katerem na področju neposrednih davkov položaj rezidentov in položaj nerezidentov na splošno nista primerljiva.⁴
3. Čeprav je sodne prakse na tem področju že veliko, vprašanje pravega ravnovesja med pristojnostjo držav članic na fiskalnem področju na eni strani in zahtevami glede dobrega delovanja notranjega trga na drugi strani vedno sproža nova vprašanja. Obravnavana zadeva je tak primer.

Pravni okvir

4. V pravu Unije pravni okvir obravnavane zadeve predstavljata člen 63(1) PDEU in člen 65(1)(a) PDEU.

1 — Jezik izvirnika: francoščina.

2 — Sodba Schumacker (C-279/93, EU:C:1995:31, točka 21).

3 — Sodba Verkooijen (C-35/98, EU:C:2000:294, točki 32 in 34).

4 — Sodba Schumacker (C-279/93, EU:C:1995:31, točka 31).

5. V skladu s švedskim pravom morajo pravne osebe, ki imajo na Švedskem neomejeno davčno obveznost, plačevati dohodnino v skladu z zakonom (1999:1229) o dohodnini (inkomstskattelagen (1999:1229)). Ta obdavčitev med drugim velja za dohodke od kapitalskih dobičkov, dividend in obresti.
6. Vendar so pokojninski skladi v skladu s členom 2, točka 3, iz poglavja 7 navedenega zakona v celoti izvzeti iz obdavčitve po tem zakonu. Nasprotno pa so obdavčeni njihovi dohodki iz kapitala v skladu z zakonom (1990:661) o davku od donosa iz pokojninskih skladov (lagen (1990:661) om avkastningsskatt på pensionsmedel).
7. Švedski pokojninski skladi in družbe za življenjsko zavarovanje ter tuje družbe iste vrste s stalno poslovno enoto na Švedskem morajo v skladu s členom 2 zakona (1990:661) plačevati davek od dohodka iz kapitala, ki je davek s fiksno stopnjo za obdavčitev tekočih donosov od pokojninskih varčevanj.
8. Osnova za navedeni davek se v skladu s členi od 3 do 8 zakona (1990:661) izračuna v dveh korakih. Najprej se izračuna kapitalna osnova, ki je vrednost premoženja pokojninske družbe na začetku leta, zmanjšana za finančne obveznosti, ki jih ima na ta dan. Nato se izračuna fiktivni pavšalni donos od tega kapitala, in sicer tako, da se kapitalna osnova pomnoži s povprečnim donosom na državne obveznice za koledarsko leto tik pred upoštevnim davčnim letom. Ta donos pomeni davčno osnovo.
9. V skladu s členom 9 zakona (1990:661) se davek od dohodka iz kapitala obračuna po 15-odstotni stopnji od tako dobljene osnove.
10. Tuje pravne osebe, ki prejemajo dividende od delnic švedskih delniških družb ali deležev v švedskih investicijskih skladih, pa morajo v skladu s členoma 1 in 4 zakona (1970:624) o davku od dividend (kupongskattelagen (1970:624)) na Švedskem plačevati pri viru odtegnjeni davek na dividende.
11. V skladu s členom 5 zakona (1970:624) se davek na dividende obračuna po 30-odstotni stopnji, izračunani na podlagi bruto zneska dividend. Vendar pa je v skladu z davčnim dogovorom med Kraljevino Švedsko in Kraljevino Nizozemsko navedena stopnja znižana na 15 % za pravne osebe, ki so rezidentke na Nizozemskem.

Dejansko stanje, postopek in vprašanje za predhodno odločanje

12. Pensioenfonds Metaal en Techniek (v nadaljevanju: PMT) je nizozemski pokojninski sklad. V obdobju med letoma 2002 in 2006 je sklad PMT od švedskih delniških družb prejemal dividende, ki so bile pri viru obdavčene po 15-odstotni stopnji v skupnem znesku 20.957.836 švedskih kron (SEK).
13. Sklad PMT je nato od Skatteverket (švedska davčna uprava) zahteval povračilo davka na dividende, ker naj bi bil odtegljaj tega davka v nasprotju s pravili Unije o prostem pretoku kapitala, saj bi morali sklad izenačiti s švedskimi pokojninskimi skladi in ga obdavčiti v skladu z zakonom (1990:661).
14. Ker je švedska davčna uprava zavrnila zahtevo sklada PMT, je ta pri upravnem sodišču v Dalarnasu (Länsrätten i Dalarnas län) vložil tožbo, ki je bila tudi zavrnjena, prav tako pa pritožba, vložena pri pritožbenem upravnem sodišču v Sundsvallu (Kammarrätten i Sundsvall). Na zadnji stopnji je sklad PMT vložil kasacijsko pritožbo pri Högsta förvaltningsdomstolen.

15. V teh okoliščinah je Högsta förvaltningsdomstolen prekinilo odločanje in Sodišču v predhodno odločanje predložilo to vprašanje:

„Ali člen 63 PDEU nasprotuje nacionalni zakonodaji, po kateri so dividende družbe rezidentke obdavčene pri viru, če je delničar rezident druge države članice, če pa so te dividende izplačane delničarjem rezidentom, pa so obdavčene z davkom, ki se izračuna v dokončnem pavšalnem znesku na fiktivni donos in ki naj bi na dolgi rok ustrezal običajni obdavčitvi vseh kapitalskih donosov?“

16. Predlog za sprejetje predhodne odločbe je bil pri Sodišču vložen 23. maja 2014. Pisna stališča so predložile švedska in nemška vlada ter Evropska komisija. Na obravnavi 21. maja 2015 so bile zastopane tožeča stranka iz postopka v glavni stvari, švedska in nemška vlada ter Komisija.

Analiza

17. Tožeča stranka v postopku v glavni stvari trdi, da bi morali tuj pokojninski sklad, ki je vložil sredstva v delnice švedskih družb, kar zadeva obdavčitev dividend, izplačanih na podlagi takih delnic, obravnavati enako kot rezidenčne pokojninske sklade, ki so vložili sredstva v take delnice. Vendar ni sporno, da fiskalna obravnava tujih skladov ni enaka kot obravnava švedskih skladov.⁵ Po mnenju tožeče stranke to različno obravnavanje pomeni neupravičeno omejevanje prostega pretoka kapitala.

18. Dejansko iz ustaljene sodne prakse Sodišča izhaja, da ukrepi, ki so s členom 63(1) PDEU prepovedani, ker omejujejo pretok kapitala, obsegajo vse take ukrepe, ki bi lahko odvrčali nerezidente od naložb v državi članici ali bi lahko odvrčali rezidente navedene države članice od naložb v drugih državah članicah⁶.

19. Različno davčno obravnavanje dividend, ki jih rezidenčne družbe izplačajo delničarjem rezidentom, in tistih, ki so izplačane delničarjem nerezidentom, bi lahko imelo tak učinek.⁷

20. Vendar v skladu s členom 65(1)(a) PDEU v povezavi s tretjim odstavkom istega člena člen 63 PDEU ne posega v pravice držav članic, da uporabljajo ustrezne predpise svoje davčne zakonodaje, v katerih so različno obravnavani davčni zavezanci, ki niso v enakem položaju glede na prebivališče, če se to različno obravnavanje med drugim nanaša na položaje, ki niso objektivno primerljivi.⁸

21. Sodišče praviloma analizira vprašanje primerljivosti položajev po tem, ko ugotovi, da obstaja omejitev.⁹ Vendar se mi ta pristop v obravnavani zadevi ne zdi ustrezen. Tu imamo dva sistema obdavčitve, ki sta povsem različna, saj gre pri enem za splošno obdavčitev celotnih dohodkov iz kapitala rezidenčnih pokojninskih skladov, drugi pa se nanaša samo na obdavčitev dividend, ki jih švedske družbe izplačajo nerezidenčnim pokojninskim skladom. Tako je primerljivost položajev v obravnavani zadevi temeljnega pomena.

22. Zato predlagam obraten vrstni red analize, kot je običajno, pri čemer bom najprej preveril, ali so švedski pokojninski skladi in tuji pokojninski skladi, ki so vložili sredstva v delnice švedskih družb, v primerljivem položaju z vidika zadevne nacionalne zakonodaje.

5 — Stranki pa se ne strinjata glede tega, ali ta različna obravnava pomeni neugodnost za tuje sklade glede stopnje dejanske obdavčitve prejetih dividend. To vprašanje bom obravnaval v nadaljevanju.

6 — Sodba *Emerging Markets Series of DFA Investment Trust Company* (C-190/12, EU:C:2014:249, točka 39 in navedena sodna praksa).

7 — Glej v tem smislu sodbo *Emerging Markets Series of DFA Investment Trust Company* (C-190/12, EU:C:2014:249, točka 42).

8 — Prav tam (točke od 54 do 57 in navedena sodna praksa).

9 — Glej na primer sodbo *Emerging Markets Series of DFA Investment Trust Company* (C-190/12, EU:C:2014:249).

Primerljivost položajev

Uvodna opomba

23. Zdi se, da švedska vlada in Komisija v pisnih stališčih nakazujeta, da bi se lahko davek, ki ga morajo rezidenčni pokojninski skladi plačevati na Švedskem, analiziral kot davek od premoženja, in ne kot dohodnina. Menim, da taka analiza ni pravilna.

24. Prvič, s formalnega vidika je očitno, da davek na dohodek iz kapitala pokojninskih skladov v skladu z zakonom (1990:661) v švedskem fiskalnem sistemu nadomešča splošni davek od dohodka pravnih oseb v skladu z zakonom (1999:1229)¹⁰, ki so ga pokojninski skladi oproščeni.

25. Drugič, čeprav se davek od premoženja pogosto izračuna glede na fiktivni dohodek, ki lahko teoretično izhaja iz zadevnega premoženja, je položaj institucij, kot so pokojninski skladi, glede tega poseben. Dejansko je vloga takih institucij ravno ta, da svoj kapital vložijo, da bi ustvarile dohodek in ga nato razdelile upravičencem. Tako je vlaganje kapitala glavna gospodarska dejavnost pokojninskih skladov. Obdavčitev iz postopka v glavni stvari je torej treba analizirati kot obdavčitev dohodka, ustvarjenega s tako dejavnostjo, čeprav izračun višine davka ne temelji na dejansko ustvarjenem, temveč na fiktivnem dohodku.

26. Priznati je torej treba, da so dividende, ki jih švedske družbe izplačajo rezidenčnim pokojninskim skladom na Švedskem, obdavčene v skladu z zakonom (1990:661), tako kot drugi dohodki iz kapitala, ki jih ustvarijo taki skladi.

Primerljivost položajev rezidenčnih in nerezidenčnih pokojninskih skladov

27. V sodni praksi Sodišča je priznано, da na področju neposrednih davkov položaj rezidentov in nerezidentov ni samodejno primerljiv, tako da se različno obravnavanje teh dveh kategorij zavezancev ne more samodejno šteti za diskriminacijo, ki pomeni oviro za prosti pretok kapitala.¹¹

28. Sodišče lahko samo v zvezi s konkretnim fiskalnim pravilom ugotovi, da je položaj nerezidenta primerljiv s položajem rezidenta.¹²

29. V postopku v glavni stvari obravnavano fiskalno pravilo določa, da se dividende, izplačane pokojninskim skladom, ki so rezidenti na Švedskem, obdavčijo skupaj z drugimi dohodki iz kapitala takih skladov in po zapleteni formuli za izračun davčne osnove, medtem ko so dividende, izplačane nerezidenčnim pokojninskim skladom, obdavčene neposredno z odtegljajem pri viru.

30. V skladu z informacijami iz predložitvene odločbe in pisnih stališč švedske vlade je namen tega sistema obdavčitve, da bi bila za pokojninske sklade in druge oblike pokojninskega varčevanja obdavčitev nevtralna tako z vidika oblike naložbe (delnice, obveznice, javni dolg itd.) kot z vidika gospodarskih razmer.

31. Zdi se mi, da je ta namen povsem legitim in da se odlično vključuje v okvir pristojnosti držav članic v zvezi z neposredno obdavčitvijo in organizacijo sistema pokojninskega zavarovanja.

10 — Glej točki 5 in 6 teh sklepnih predlogov.

11 — Sodba Truck Center (C-282/07, EU:C:2008:762, točki 38 in 39 ter navedena sodna praksa).

12 — Glej na primer sodbo Emerging Markets Series of DFA Investment Trust Company (C-190/12, EU:C:2014:249, točka 58).

32. Vendar se tak namen lahko doseže samo za osebe, ki imajo v zadevni državi članici neomejeno davčno obveznost. Nevtralnost obdavčitve glede oblike naložbe dejansko pomeni, da lahko zadevna država članica obdavči vse dohodka, ki izhajajo iz zadevnih naložb. Enako velja za nevtralnost obdavčitve glede na gospodarske razmere. Samo uporaba enotnega sistema obdavčitve za različne oblike naložb, tako za tiste, ki so zelo občutljive na trenutne gospodarske razmere, kot tiste, ki niso, omogoča doseganje take nevtralnosti.

33. Če bi švedski sistem obdavčitve uporabili za eno samo obliko naložb, in sicer naložbe v delnice, to ne bi privedlo do nevtralnosti glede na gospodarske razmere, temveč do neupravičeno visoke obdavčitve v letih slabih gospodarskih razmer in do „davčnih daril“ v drugih letih. Poleg tega bi to privedlo tudi do neenakosti med zavezanci glede na realni donos delnic, v katere so vložili sredstva, saj lahko delnice neke družbe ne glede na gospodarske razmere v nekem trenutku dajejo pravico do višjih dividend v razmerju do vloženega kapitala kot delnice druge družbe. Naj ponovim, da obravnavani sistem obdavčitve zagotavlja nevtralnost, ki jo želi švedski zakonodajalec, samo če se uporablja za celoten vložen kapital nekega zavezanca, v obravnavanem primeru pokojninskega sklada, ne glede na sestavo naložbenega portfelja tega zavezanca.

34. Tako z vidika švedske države položaj rezidenčnih pokojninskih skladov ni primerljiv s položajem tujih skladov, ki so vložili sredstva v delnice švedskih družb. Na eni strani navedena država obdavčuje celotni dohodek iz kapitala rezidenčnih skladov in lahko zato zagotavlja nevtralnost take obdavčitve z uporabo sistema, ki ga določa zakon (1990:661). Na drugi strani obdavčuje samo del dohodka nerezidenčnih skladov, ki izhaja iz njihovih naložb v švedske družbe. Nemogoče je torej, da bi uporabila isti sistem obdavčitve, ali pa ta sistem vsekakor ne bi izpolnil svoje naloge.

35. Tudi z vidika zadevnih zavezancev položaj ni primerljiv. Obravnavani švedski fiskalni ukrep se ne nanaša samo na obdavčitev dividend, temveč zadeva obdavčitev celotnega dohodka iz kapitala rezidenčnih skladov. Nasprotno nerezidenčni skladi na Švedskem plačujejo samo dodaten davek v zvezi s svojo naložbeno dejavnostjo v navedeni državi članici, splošno pa so obdavčeni v svoji domači državi članici.

36. Tako je položaj v obravnavani zadevi podoben položaju v zadevi Truck Center, saj sta na Švedskem izplačilo dividend, ki ga izvede družba rezidentka pokojninskemu skladu rezidentu, in izplačilo dividend, ki ga izvede družba rezidentka pokojninskemu skladu nerezidentu, podlaga za različni obdavčenji, ki temeljita na različnih pravnih podlagah.¹³

37. Menim, da ugotovitev Sodišča v sodbi Truck Center, da je bila obdavčitev, obravnavana v navedeni zadevi, vsekakor nižja za zavezance nerezidente kot za zavezance rezidente¹⁴, ne ovrže analogije med zadevo Truck Center in tu obravnavano zadevo.

38. Prvič, Sodišče je to ugotovitev navedlo dodatno, potem ko je ugotovilo, da obravnavana položaja nista primerljiva. Primerjanje stopenj obdavčitve ni bilo bistveni element pri njegovem sklepanju. Drugič, v tu obravnavani zadevi se stranki ne strinjata glede tega, ali zadevna zakonodaja pomeni višjo obdavčitev nerezidenčnih pokojninskih skladov. Nazadnje bo moralo to preveriti nacionalno sodišče.¹⁵ Vendar z vidika prava Unije presoja primerljivosti položajev ne more biti odvisna od nižje ali višje stopnje obdavčitve konkretnega zavezanca v nekem položaju.

39. Nasprotno je treba položaj v obravnavani zadevi jasno razločiti od položaja v številnih drugih zadevah, v katerih je Sodišče za primerljive štelo povsem notranje položaje in čezmejne položaje v okviru fiskalnih omejitev za prosti pretok kapitala (ali svobodo ustanavljanja, saj se ti svoboščini pogosto obravnavata skupaj v zadevah v zvezi z neposrednimi naložbami).

13 — Sodba Truck Center (C-282/07, EU:C:2008:762, točka 43).

14 — Prav tam (točka 49).

15 — Glej točke od 61 do 68 teh sklepnih predlogov.

Zadeve, ki se nanašajo na ukrepe za preprečevanje ekonomske dvojne obdavčitve dividend

40. Obravnavano zadevo je treba predvsem razločiti od dolgega seznama zadev v zvezi z različnimi ukrepi, ki jih države članice uporabljajo za preprečevanje ekonomskega dvojnega obdavčenja dividend.

41. Družba z izplačilom dividend delničarjem dejansko samo razdeli dobiček, ki ga je ustvarila. Od tega dobička se pri družbah, ki dividende razdelijo, običajno obračuna davek, ki ga plačajo družbe. Če se država odloči, da bo take dividende obdavčila kot obdavčljivi dohodek tudi pri delničarjih, je to dejansko isti dobiček, ki je obdavčen dvojno.¹⁶

42. Zaradi negativnih gospodarskih učinkov take dvojne obdavčitve države pogosto sprejmejo ukrepe za njeno preprečevanje ali zmanjšanje. V skladu z odtlej ustaljeno smerjo sodne prakse¹⁷, ki izvira iz zadeve, imenovane „davčni odbitek“¹⁸, mora država članica, če predvidi take preventivne ukrepe v zvezi z ekonomsko dvojno obdavčitvijo dividend v notranjih primerih, storiti enako v čezmejnih primerih, torej takih, v katerih so vključene druge države članice, pa tudi tretje države članice, za katere velja prosti pretok kapitala.¹⁹ Taki čezmejni primeri se lahko nanašajo na obdavčitev dividend v državi članici, v kateri je rezident upravičeni delničar,²⁰ ali v državi članici, v kateri je rezidentka družba, ki dividende izplača.²¹

43. V obravnavani zadevi nas posebej zanima drugi primer. Sodišče je dejansko menilo, da je v primeru nacionalne ureditve, katere namen je preprečiti dvojno obdavčitev dividend, ki jih izplačujejo družbe rezidentke, položaj delničarjev nerezidentov primerljiv s položajem delničarjev rezidentov.²²

44. Posledično, „[d]a se družbe prejemnice nerezidentke [...] ne bi srečale z omejitvijo prostega pretoka kapitala, ki je načeloma prepovedana s členom [63 PDEU], mora država sedeža družbe izplačnice paziti, da so glede na mehanizem, določen v njenem nacionalnem pravu za *preprečevanje ali zmanjšanje verižnega obdavčevanja ali dvojnega ekonomskega obdavčevanja*²³, družbe delničarke nerezidentke obravnavane enako kot družbe delničarke rezidentke“.²⁴

45. Vendar švedska ureditev iz postopka v glavni stvari ni namenjena preprečevanju dvojne obdavčitve dividend, izplačanih rezidenčnim pokojninskim skladom. Nikjer v predložitveni odločbi ali pisnih stališčih, predloženih Sodišču, ni navedeno, da bi se davek od dobička pravnih oseb, ki ga plačajo družbe izplačevalke navedenih dividend, upošteval pri izračunu davka, ki ga morajo plačati navedeni skladi, niti da bi se jim priznal davčni odbitek, niti da bi bile dividende, izplačane navedenim skladom, davka oproščene. Nasprotno, navedene dividende so, tako kot drugi dohodki iz kapitala, obdavčene v skladu z zakonom (1990:661), čeprav se višina davka izračuna posredno.

16 — Tega ne smemo pomešati s pravno (ali mednarodno) dvojno obdavčitvijo, pri kateri je isti dohodek obdavčen v dveh različnih državah. Tako pravno dvojno obdavčenje nastane, ko različne države izvajajo svoje fiskalne pristojnosti. Načeloma ni v nasprotju s temeljnimi svoboščinami na notranjem trgu (glej med drugim sodbo Kerckhaert in Morres, C-513/04, EU:C:2006:713, točki 16 in 17 ter izrek).

17 — Izraz je uporabil generalni pravobranilec P. Mengozzi (glej njegove sklepne predloge v zadevi Emerging Markets Series of DFA Investment Trust Company, C-190/12, EU:C:2013:710, točka 44).

18 — Sodba Komisija/Francija (270/83, EU:C:1986:37).

19 — Glej nazadnje sodbo Emerging Markets Series of DFA Investment Trust Company (C-190/12, EU:C:2014:249, točka 59 in navedena sodna praksa).

20 — Glej med drugim sodbe Verkooijen (C-35/98, EU:C:2000:294); Manninen (C-319/02, EU:C:2004:484) in Test Claimants in the FII Group Litigation (C-446/04, EU:C:2006:774).

21 — Glej med drugim sodbe Denkvit Internationaal in Denkvit France (C-170/05, EU:C:2006:783); Bouanich (C-265/04, EU:C:2006:51); Santander Asset Management SGIIC in drugi (od C-338/11 do C-347/11, EU:C:2012:286) ter Emerging Markets Series of DFA Investment Trust Company (C-190/12, EU:C:2014:249).

22 — Sodba Santander Asset Management SGIIC in drugi (od C-338/11 do C-347/11, EU:C:2012:286, točka 42 in navedena sodna praksa).

23 — Moj poudarek.

24 — Sodba Komisija/Španija (C-487/08, EU:C:2010:310, točka 52).

46. V zvezi s tem je treba omeniti, da ne določbe Pogodbe ne sodna praksa Sodišča od držav članic, vključno z državami članicami, katerih rezidentke so družbe, ki izplačujejo dividende, ne zahtevajo, naj preprečijo ali zmanjšajo ekonomsko dvojno obdavčitev navedenih dividend. Taka obveznost bi pomenila, da bi se morala taka država odpovedati pravici do obdavčitve dohodka, ustvarjenega z gospodarsko dejavnostjo na njenem ozemlju.²⁵

47. Seveda, če v švedskem pravu obstaja drug mehanizem za preprečevanje ekonomske dvojne obdavčitve dividend, izplačanih delničarjem rezidentom, kar mora preveriti nacionalno sodišče, bi moral enako veljati za delnice, izplačane delničarjem nerezidentom. Vendar se zdi, da to ni ne cilj ne posledica ureditve iz postopka v glavni stvari, se pravi ureditve v zvezi z obdavčitvijo pokojninskih skladov.

48. Nasprotno je torej mogoče na obravnavano zadevo prenesti razlikovanje iz točke 43 sodbe Santander Asset Management SGIIC in drugi²⁶ med položajem v zadevi, v kateri je bila sprejeta navedena sodba, in tistim iz zadeve Truck Center. Sodišče je v navedeni sodbi ugotovilo, da je bila v zadevi Truck Center razlika v obravnavi samo v načinu pobiranja davka, medtem ko so bile v zadevi Santander Asset Management SGIIC in drugi obdavčene samo dividende, izplačane delničarjem nerezidentom. Toda v obravnavani zadevi so obdavčene tudi dividende, izplačane rezidenčnim pokojninskim skladom.

49. Primerljivost med položaji zavezancev rezidentov in nerezidentov, ki jo je Sodišče ugotovilo v zadevah v zvezi z ukrepi za preprečevanje ekonomske dvojne obdavčitve dividend, torej v obravnavani zadevi ne obstaja.

Zadeve v zvezi z drugimi fiskalnimi ukrepi

50. Sodišče je ob drugih priložnostih že večkrat ugotovilo, da obstaja primerljivost med nacionalnimi in čezmejnimi položaji v zvezi z uporabo določb notranjega prava držav članic na področju neposrednih davkov. Podal bom nekaj upoštevnihi primerov, s čimer bom pokazal, da gre za drugačne primere, kot je obravnavana zadeva.

51. Tako je, prvič, v zadevi v zvezi z obdavčitvijo dividend, izplačanih pokojninskim skladom na Finskem,²⁷ šlo za to, ali so rezidenčni in nerezidenčni pokojninski skladi v primerljivem položaju z vidika nacionalnega pravila, v skladu s katerim so se dividende, ki so bile prejete in prenesene v rezerve, štete za odbitne stroške, ki se odštejejo od obdavčljivega dohodka. Učinek navedenega pravila je bil, da dividende, izplačane rezidenčnim pokojninskim skladom, v praksi niso bile obdavčene, v nasprotju z dividendami, izplačanimi nerezidenčnim skladom, ki navedenega pravila niso mogli izkoristiti.

52. Sodišče je presodilo, da je položaj rezidenčnih in nerezidenčnih pokojninskih skladov primerljiv, ker so oboji svoje dohodke prenašali v rezerve, namenjene izplačevanju pokojnin, kar je poseben razlog za obstoj pokojninskih skladov.²⁸ Sodišče je tudi ugotovilo, da je bilo z obravnavano nacionalno zakonodajo v praksi doseženo, da so bile dividende obdavčene samo za nerezidenčne pokojninske sklade.²⁹

25 — Sodba Test Claimants in Class IV of the ACT Group Litigation (C-374/04, EU:C:2006:773, točka 59).

26 — Od C-338/11 do C-347/11, EU:C:2012:286.

27 — Sodba Komisija/Finska (C-342/10, EU:C:2012:688).

28 — Prav tam (točki 42 in 43). Glej tudi sklepne predloge generalne pravobranilke E. Sharpston v zadevi Komisija/Finska (C-342/10, EU:C:2012:474, točka 43).

29 — Sodba Komisija/Finska (C-342/10, EU:C:2012:688, točka 44, s sklicevanjem na točko 43 sodbe Santander Asset Management SGIIC in drugi, od C-338/11 do C-347/11, EU:C:2012:286, navedene v točki 48 teh sklepnihi predlogov).

53. Vendar zakonodaja iz postopka v glavni stvari ne predvideva nobenega načina, na katerega bi lahko rezidenčni pokojninski skladi prejete dividende odbili od svojega obdavčljivega dohodka, in teh dividend tudi ne oprošča davka, ne pravno ne dejansko. Navedena zakonodaja torej nikakor ni primerljiva s tisto iz zadeve, v kateri je bila izdana sodba Komisija/Finska³⁰.

54. Drugič, v skladu z ustaljeno sodno prakso so zavezanci rezidenti in nerezidenti v primerljivem položaju, kar zadeva možnost odbitka poslovnih stroškov, ki so neposredno povezani s prejetjem obdavčljivega dohodka.³¹ Vendar nacionalna zakonodaja iz postopka v glavni stvari ne predvideva take možnosti za rezidenčne pokojninske sklade. Poleg tega se mi zdi to težko glede na posredni način izračuna davčne osnove, ki ga določa navedena zakonodaja.

55. Čeprav je res, da se pri izračunu davčne osnove za obračun davka na dohodek iz kapitala rezidenčnih pokojninskih skladov upoštevajo samo neto sredstva, se pravi po odbitku dolgov (obveznosti), gre za vprašanje, ki je povsem drugačno kot pri odbitku poslovnih stroškov, kakor švedska vlada upravičeno poudarja v pisnih stališčih.

56. Nazadnje, tretjič, kar zadeva primerljivost položajev z vidika družbe, ki izplača dividende, menim, da tudi ta okoliščina ne omogoča ugotovitve, da v obravnavani zadevi obstaja omejitev za prosti pretok kapitala.

57. Na eni strani davčna obremenitev davka na dividende ne bremeni družbe izplačevalke, temveč delničarja.

58. Na drugi strani se mi zdi, da upravnih stroškov v zvezi z odtegljajem davka pri viru ne bi smeli šteti za znatne za delniško družbo, ki mora imeti vzpostavljen obsežen mehanizem za upravljanje lastnega računovodstva in lastnih fiskalnih obveznosti. Zato ugotovitve, da je obveznost, naložena prejemniku storitev, da izvede davčni odtegljaj pri viru od plačil, izplačanih ponudnikom storitev, omejitev svobode opravljanja storitev, ker vključuje dodatno upravno breme in s tem povezana tveganja v zvezi z odgovornostjo,³² ni mogoče prenesti na obravnavano zadevo.

Vmesni sklepni predlog

59. Glede na zgoraj navedeno menim, da položaj pokojninskih skladov, ki so rezidenti na Švedskem, ni primerljiv s položajem nerezidenčnih pokojninskih skladov z vidika sistema obdavčitve rezidenčnih skladov, ki ga določa zakon (1990:661). Člen 63 PDEU v povezavi s členom 65(1)(a) PDEU torej ne nasprotuje takemu sistemu obdavčitve.

Sklepne ugotovitve

60. Rad bi opozoril še na nekaj drugih vprašanj, ki jih sproža obravnavana zadeva, če se Sodišče ne bi odločilo slediti mojemu predlogu in bi presodilo, da je položaj rezidenčnih in nerezidenčnih pokojninskih skladov primerljiv, kar zadeva švedsko ureditev v zvezi z obdavčitvijo dohodkov iz kapitala rezidenčnih skladov.

30 — C-342/10, EU:C:2012:688.

31 — Glej zlasti sodbo Schröder (C-450/09, EU:C:2011:198, točka 40 in navedena sodna praksa) in v zvezi s pokojninskimi skladi sodbo Komisija/Nemčija (C-600/10, EU:C:2012:737, točka 17).

32 — Sodba X (C-498/10, EU:C:2012:635, točka 32).

Manj ugodna obravnava nerezidenčnih pokojninskih skladov

61. Stranki v postopku v glavni stvari in zainteresirane osebe, ki so predložile pisna stališča, se ne strinjajo glede tega, ali švedski sistem obdavčitve pokojninskih skladov pomeni manj ugodno obravnavo nerezidenčnih skladov v primerjavi z rezidenčnimi.

62. Dejansko je to vprašljivo. Na eni strani se zdi praviloma obdavčitev rezidenčnih skladov na podlagi donosa državnih obveznic nižja kot obdavčitev realnih dohodkov nerezidenčnih skladov, ki izhajajo iz izplačila dividend družb, ker so naložbe v državne obveznice, ki pomenijo manjše tveganje, na splošno manj dobičkonosne. Na drugi strani morajo rezidenčni skladi davek plačevati vsako leto, ne glede na to, ali prejmejo dividende ali ne, v nasprotju z nerezidenčnimi skladi, ki davek plačujejo samo od realnega dohodka. Poleg tega se pri obdavčitvi rezidenčnih skladov upošteva vrednost njihovih naložb in s tem tudi povečanje te vrednosti, na primer zaradi višje vrednosti delnic, ki jih imajo, medtem ko je obdavčitev nerezidenčnih skladov odvisna samo od višine izplačanih dividend.

63. Predložitveno sodišče v svoji odločbi samo ugotavlja, da lahko švedski sistem obdavčitve nekatera leta daje prednost rezidenčnim skladom, druga leta pa nerezidenčnim skladom.

64. Po mojem mnenju bi bilo treba z vidika prava Unije vprašanje analizirati na naslednji način.

65. Kot sem že navedel zgoraj³³, lahko v skladu z ustaljeno sodno prakso manj ugodna fiskalna obravnava dividend, izplačanih nerezidentom, v primerjavi s tistimi, izplačanimi rezidentom, načeloma pomeni ukrep, ki ga člen 63(1) PDEU prepoveduje kot omejevanje prostega pretoka kapitala. Isto velja, če navedena manj ugodna obravnava ni sistematična, temveč občasna³⁴. Presoja manj ugodnih učinkov nacionalnega fiskalnega ukrepa pomeni ugotavljanje dejstev, kar je v pristojnosti nacionalnih sodišč.

66. V okviru postopka v glavni stvari se davčna osnova za pokojninske sklade, ki so rezidenti na Švedskem, izračuna s pomnožitvijo vrednosti sredstev skladov na začetku leta s povprečnim donosom državnih obveznic za koledarsko leto tik pred upoštevnim davčnim letom. Od tako opredeljene davčne osnove se nato obračuna 15-odstotni davek.³⁵

67. Iz razlogov, navedenih v točkah od 32 do 34 teh sklepnih predlogov, istega sistema ni mogoče uporabiti za nerezidenčne pokojninske sklade, kot bi želela tožeča stranka v postopku v glavni stvari, ali pa ne bi imel zelenega učinka. Zato bi bil, če bi Sodišče sklenilo, da je položaj rezidenčnih in nerezidenčnih pokojninskih skladov v obravnavani zadevi primerljiv, najustreznejši način za preverjanje, ali je zadevna nacionalna ureditev manj ugodna za nerezidenčne sklade, primerjava – po mojem mnenju povsem umetna – višine celotne obdavčitve dohodka iz kapitala rezidenčnih pokojninskih skladov z višino obdavčitve samo dohodkov od delnic nerezidenčnih skladov.

68. Za vsako izplačilo dividend, ki se obdavčijo v obliki odtegljaja pri viru, bi bilo torej treba vrednost sredstev (delnic), na podlagi katerih je nastala pravica do dividend, pomnožiti s povprečnim donosom švedskih državnih obveznic za koledarsko leto tik pred davčnim letom, v katerem je prišlo do izplačila, in od tako dobljenega zneska obračunati 15 %. Če bi znesek davka na dividende, ki ga je nerezidenčni sklad dejansko plačal, presegel teh 15 %, bi imel ta pravico do povračila presežka, ki bi predstavljal davek, s katerim je kršeno pravo Unije.

69. Predložitveno sodišče bi moralo tudi presoditi, ali so bili nerezidenčni pokojninski skladi manj ugodno obravnavani tudi v zvezi z likvidnostjo, ker se davek na dividende, ki ga plačajo ti skladi, odtegne pri viru pri izplačilu dividend, medtem ko rezidenčni skladi davek na dohodek iz kapitala plačujejo letno. Taka manj ugodna obravnava bi dejansko lahko pomenila omejevanje v nasprotju

33 — Glej točki 18 in 19 teh sklepnih predlogov.

34 — Glej v tem smislu sodbo Talotta (C-383/05, EU:C:2007:181, točka 31 in navedena sodna praksa), čeprav se nanaša na drugo področje.

35 — Glej točki 8 in 9 teh sklepnih predlogov.

s členom 63(1) PDEU³⁶. Vendar bi se ta manj ugodna obravnava v zvezi z likvidnostjo lahko izkazala za nepomembno, ker so pokojninski skladi, ki so rezidenti na Švedskem, obvezani, kot v pisnih stališčih poudarjata švedska in nemška vlada, plačevati mesečna predplačila za končni znesek davka na dohodek iz kapitala³⁷.

Upravičenost ukrepa

70. Če bi Sodišče presodilo, da so pokojninski skladi, ki so rezidenti na Švedskem, in nerezidenčni pokojninski skladi, ki prejemajo dividende rezidenčnih družb, v položaju, ki je objektivno primerljiv, in da so nerezidenčni skladi, čeprav potencialno, obravnavani manj ugodno zaradi različne obdavčitve dohodka, ki izhaja iz navedenih delnic, med rezidenčnimi in nerezidenčnimi skladi, bi moralo torej preveriti, ali je to različno obravnavanje utemeljeno s prevladujočim razlogom, ki se nanaša na javni interes.

71. Iz predložitvene odločbe izhaja, da je tožena stranka v postopku v glavni stvari med možnimi utemeljitvami pred predložitvenim sodiščem poudarila potrebo po vzdrževanju švedskega pokojninskega sistema. Vendar z vidika prava Unije težava ne izhaja iz švedskega pokojninskega sistema niti iz sistema obdavčitve rezidenčnih pokojninskih skladov, temveč iz dejstva, da so nerezidenčni pokojninski skladi obdavčeni manj ugodno. Vendar za odpravo te manj ugodne obravnave po mojem mnenju ni potrebno, da bi se odpovedali švedskemu sistemu za rezidenčne pokojninske sklade, temveč bi se morali v najslabšem primeru odpovedati delu fiskalnih prihodkov, ki izhajajo iz dividend, ki jih prejmejo nerezidenčni skladi.

72. Švedska vlada se v pisnih stališčih sklicuje tudi na uravnoteženo porazdelitev pooblastil v zvezi z obdavčitvijo med Kraljevino Švedsko in Kraljevino Nizozemsko. Po mnenju navedene vlade davčni dogovor, sklenjen s Kraljevino Nizozemsko, ne omogoča uporabe švedskega sistema obdavčitve rezidenčnih pokojninskih skladov za nizozemske sklade. Vendar ne gre za to, da bi zanje uporabili navedeni sistem v celoti, temveč samo, da bi njihovo davčno obremenitev uskladili z davčno obremenitvijo skladov, ki so rezidenti na Švedskem. Menim, da to ni v nasprotju z davčnim dogovorom, ki sta ga sklenili Kraljevina Švedska in Kraljevina Nizozemska, in tudi na splošno ne z uravnoteženo porazdelitvijo pooblastil v zvezi z obdavčitvijo med navedenima državama.

73. Nazadnje, nemška vlada v pisnih stališčih poudarja, da je treba zagotoviti učinkovitost izterjave davkov. Po mnenju navedene vlade je odtegljaj davka pri viru tehnika preproste in učinkovite izterjave, tako z vidika davčne uprave kot z vidika zavezancev, ki je zlasti dobro prilagojena zavezancem nerezidentom. Vendar se tej tehniki izterjave davkov ni treba odpovedati, da bi uskladili davčno obremenitev nerezidenčnih pokojninskih skladov z obremenitvijo rezidenčnih skladov. Zadostuje izračun teoretične davčne obremenitve rezidenčnega pokojninskega sklada glede na vrednost sredstev, na podlagi katerih je nastala pravica do dividend, in omejitev odtegljaja s tem zneskom, če se izkaže, da je nižji od 15 % dividende. Ta izračun za družbo izplačevalko dividend ne bi pomenil pretiranih upravnih stroškov, saj so potrebni podatki, in sicer donos državnih obveznic za prejšnje leto in vrednost delnic, ki jih imajo nerezidenčni skladi v času izplačila dividend, znani.

74. Če bi torej Sodišče v obravnavni zadevi ugotovilo, da obstaja omejitev za prosti pretok kapitala, ki je prepovedana v skladu s členom 63(1) PDEU, ta omejitev po mojem mnenju ne bi bila utemeljena z nobenim prevladujočim razlogom, ki se nanaša na javni interes. Tako, kot sem navedel zgoraj, menim, da taka omejitev ne obstaja, saj se različno obravnavanje pokojninskih skladov, ki so rezidenti na Švedskem, in nerezidenčnih pokojninskih skladov nanaša na položaja, ki nista objektivno primerljiva, in zato spada na področje uporabe odstopanja iz člena 65(1)(a) PDEU.

36 — Glej v tem smislu sodbo *Test Claimants in the FII Group Litigation* (C-446/04, EU:C:2006:774, točke od 152 do 154).

37 — Glej v tem smislu sodbo *Truck Center* (C-282/07, EU:C:2008:762, točka 49) in sklepne predloge generalne pravobranilke J. Kokott v zadevi *Truck Center* (C-282/07, EU:C:2008:513, točki 48 in 49).

Predlog

75. Ob upoštevanju navedenega Sodišču predlagam, naj na vprašanje, ki ga je predložilo Högsta förvaltningsdomstolen, odgovori:

Člen 63(1) PDEU v povezavi s členom 65(1)(a) PDEU ne nasprotuje nacionalni ureditvi, v skladu s katero so dividende, ki jih izplača družba rezidentka, obdavčene pri viru, če je delničar nerezident, medtem ko so v primeru delničarja rezidenta navedene delnice predmet splošne obdavčitve, izračunane pavšalno na podlagi fiktivnega donosa, katere namen je enotno obdavčiti celotne dohodke iz kapitala določene kategorije zavezancev rezidentov.